

Ellenzék? Miféle ellenzék?

VISSZHANG - LVI. évfolyam, 30. szám, 2012. július 27.

Lakner Zoltán az Orbán-kormány leváltásának esélyeit latolgató elemzésében (*A végtelenben találkoznak, ÉS*, 2012/28., júl. 13.) sok figyelemre méltó pont van. Én is úgy látom, hogy a jelenlegi kormány elvileg leváltható, hiszen választói bázisának jó részét mára elveszítette, és vezetőinek mentalitását látva irányváltztatás a jövőben sem várható (hacsak azt nem vesszük számításba, hogy Simor András mandátumának lejártával a Nemzeti Bank tartalékaihoz hozzányúlva nem sokkal a választások előtt osztogatásba kezdenek). Figyelemre méltó a sokáig vacilláló Bajnai Gordon „némethmiklósodásával” kapcsolatos felvetés is. Önmagában véve helytállóak az egyes ellenzéki pártok taktikájáról, identitáskereséséről, önálló választói bázisuk megerősítéséről szóló megállapítások is.

Itt azonban meg kell állnunk. Az igazi ellenzék nemcsak bírálja a kormánypártot, hanem a leváltására is törekszik. Ebben az értelemben ma Magyarországon nincs semmiféle ellenzék. Minden ellenzéki párt és mozgalom a kormánypárt 2014-es választási győzelmét, hatalmon maradását szolgálja, azt készíti elő. Ezek a pártok elárulták az ellenzéki szavazótábort.

Azért mondom múlt időben, mert a taktikázásra nincs idő, a kormányváltó erők összefogását, a közös program kidolgozását, az egységes ellenzék szervezését már rég meg kellett volna kezdeni. Nincs idő a további taktikázásra.

Lakner lehetségesnek tartja, hogy az MSZP annyira megerősödik, hogy esetleg egyedül is képes lesz a kormány leváltására. Ez kizárt. Ha a szavazólapon több ellenzéki jelölt lesz is, akkor a szavazatok mindenképpen szóródnak, és ez a kormánypártot erősíti. Mesterházy Attila minden olyan nyilatkozata, amely önálló MSZP-s győzelemről szól, nemcsak irreális, hanem kifejezetten csökkent a győzelem esélyét. Az LMP nyilvánvalóan önállóan akar indulni, és egy utolsó pillanatban végrehajtott esetleges taktikai fordulat sem változtatna a helyzeten. (És az önmagában is kérdés, hogy „lehet-e más” az LMP.) A „civil” mozgalmak a jelek szerint szintén irtóznak az MSZP-vel való együttműködéstől. Marad a Demokratikus Koalíció, amely szavakban együttműködésre törekszik, de – nevével ellentétben – nem koalíció, hanem Gyurcsány-párt. Gyurcsány Ferenc pedig nem hajlandó a második vonalba vonulni, ezzel eltaszítva mindenkit, akinek baja volt vele vagy az MSZP-vel. (Az őszi beszéd bélyege még sokáig rajta marad, és ezen nem változtat, hogy Orbán Viktor azóta sokszorosan túltett rajta a trükközésben és a hazugságokban.)

A politikai elemzőknek is megvan a maguk felelőssége. Nem azt kellene vizsgálniuk, hogy melyik párt mennyire erős, vagy hogy mennyire sikeres a saját szavazóbázis kiépítésében, hanem hogy mennyire járul hozzá az ellenzék közös sikeréhez. Ez legyen az első számú vizsgálati szempont! Mit számít az egyes pártok alkupozíciója, ha nincs összefogás, és nincs miről alkudozni?

Az egyetlen esély egy olyan koalíció létrehozása, amelyen belül az egyes pártok megtartják arcukat és a saját táborukat, de az fel sem merül, hogy egymás nélkül harcoljanak. Ezt a koalíciót nem vezetheti egy karizmatikus személyiség, mert az óhatatlanul elidegenítené a vele személyesen nem szimpatizálókat. Csak egy kollektív elnökség vezetheti, olyan tapasztalt politikusok és tudósok, gazdasági szakemberek részvételével, akik nem a hatalomra pályáznak, hanem az ország boldogulását tartják szem előtt. Egy erős és sokoldalú elnökség mellett a koalíció „arca” lehet egy vitaképes szóvivő, egy médiaszemélyiség is, aki meggyőzően tudja közvetíteni az elnökség álláspontját, és adott esetben érvelni is tud.

A pártok szerinti megközelítés nagy hibája, hogy az egymás közötti erőviszonyokból indul ki, nem pedig a tényleges társadalmi-gazdasági helyzetből, a problémák optimális megoldásából. Egy kis szervezet tagjának is

lehet olyan javaslata, amely a nagy pártok érdekeit optimálisan előmozdíthatja. Persze az ellenzéki pártokban nemcsak a választóiknak elkötelezett hazafiak vannak, hanem önös és csoportérdektől vezérelt emberek is, akiknek nem mindegy, hogy a megszerzett hatalomból mennyi jut nekik és a barátaiknak. Az új választási törvény következtében azonban ezek is kieshetnek, elveszítve parlamenti mandátumaikat és megélhetésüket. Ők is csak egy egységes ellenzék győzelem esetén tarthatnák meg befolyásukat.

Lakner Zoltán említi, hogy a jelenleg az első vonalban harcolók majd nem könnyen adják át a „véres babért” az újonnan ringbe szállóknak. Miféle babérról beszélünk? Nem inkább krisztusi töviskoszorú az?